TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2017. gada 7. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Migrējošu darba ņēmēju sociālais nodrošinājums – Regula (EEK) Nr. 1408/71 – 46. panta 2. punkts – 47. panta 1. punkta d) apakšpunkts – 50. pants – Garantētā pamatpensija – Minimālā pensija – Tiesību uz pensiju aprēķināšana

Lieta C-189/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Högsta förvaltningsdomstolen* (Augstākā administratīvā tiesa, Zviedrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 23. martā un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 4. aprīlī, tiesvedībā

Boguslawa Zaniewicz-Dybeck

pret

Pensionsmyndigheten.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], tiesneši E. Levits, E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Bergere [*M. Berger*], un F. Biltšens [*F. Biltgen*] (referents),

ģenerāladvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 9. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Pensionsmyndigheten* vārdā – *M. Westberg*, kā arī – *M. Irving* un *A. Svärd*, pārstāvji,

– Zviedrijas valdības vārdā – *A. Falk*, *C. Meyer-Seitz* un *U. Persson*, kā arī *L. Swedenborg*, pārstāvji,

– Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek*, *J. Pavliš* un *J. Vláčil*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *K. Simonsson* un *D. Martin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2017. gada 3. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – zviedru.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 46. panta 2. punktu un 47. panta 1. punkta d) apakšpunktu Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97 (OV 1997, L 28, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 1998. gada 29. jūnija Regulu (EK) Nr. 1606/98 (OV 1998, L 209, 1. lpp.), (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1408/71").

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Boguslawa Zaniewicz-Dybeck* un *Pensionsmyndigheten* (Pensiju dienests, Zviedrija) saistībā ar garantēto pamatpensiju, kas paredzēta Zviedrijas vispārējā pensiju shēmā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Regulas Nr. 1408/71 III sadaļas "Īpašie noteikumi attiecībā uz dažādajām pabalstu kategorijām" 3. nodaļā "Vecuma pensijas un pēcnāves pensijas" ir ietverti šīs regulas 44.–51.a pants.

4 Minētās regulas 44. panta "Vispārīgi noteikumi pabalstu piešķiršanai, ja uz darbinieku vai pašnodarbinātu personu ir attiekušies divu vai vairāku dalībvalstu tiesību akti" 1. punktā ir noteikts:

"Tāda darbinieka vai pašnodarbinātas personas tiesības uz pabalstiem, uz ko ir attiekušies divu vai vairāku dalībvalstu tiesību akti, vai viņu kā apgādnieku zaudējušo tiesības uz pabalstiem nosaka saskaņā ar šo nodaļu."

5 Regulas Nr. 1408/71 45. panta "Tādu apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmu atzīšana attiecībā uz tiesību uz pabalstiem iegūšanu, saglabāšanu vai atgūšanu, kuri pabeigti saskaņā ar tiem tiesību aktiem, kas attiekušies uz darbinieku vai pašnodarbinātu personu" 1. punktā ir noteikts:

"Ja kādas dalībvalsts tiesību akti saskaņā ar sistēmu, kas nav īpaša sistēma 2. vai 3. punkta nozīmē, nosaka, ka tiesību uz pabalstiem iegūšana, saglabāšana vai atgūšana ir atkarīga no apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmu pabeigšanas, tad vajadzības gadījumā šīs dalībvalsts kompetentā institūcija ņem vērā tādus apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmus, kas ir pabeigti saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, neatkarīgi no tā, vai tas veikts saskaņā ar vispārēju sistēmu vai īpašu sistēmu un darbinieka vai pašnodarbinātas personas statusā. Tālab tā ņem vērā šos laikposmus tā, it kā tie būtu pabeigti saskaņā ar tās piemērotajiem tiesību aktiem."

6 Šīs regulas 46. pantā "Pabalstu piešķiršana" ir noteikts:

"1. Ja ir izpildīti kādi dalībvalsts tiesību aktu nosacījumi par tiesībām uz pabalstiem un tam nav bijis nepieciešams piemērot 45. pantu vai 40. panta 3. punktu, tad piemēro šādus noteikumus:

a) kompetentā institūcija aprēķina to pabalsta summu, ko varētu saņemt:
   i) no vienas puses, vienīgi saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro;
   ii) no otras puses, saskaņā ar 2. punktu;

[..]

2. Ja kādi dalībvalsts tiesību aktos prasīti nosacījumi par tiesībām uz pabalstiem tiek izpildīti, vienīgi piemērojot 45. pantu vai 40. panta 3. punktu, tad piemēro šādus noteikumus:

a) kompetentā institūcija aprēķina teorētisko pabalsta summu, ko attiecīgā persona varētu pieprasīt, ja tie visi apdrošināšanas un/vai dzīvesvietas laika posmi, kas pabeigti saskaņā ar dalībvalstu tiesību aktiem, kuri attiekušies uz šo darbinieku vai pašnodarbināto personu, būtu pabeigti attiecīgajā valstī saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro pabalsta piešķiršanas dienā. Ja saskaņā ar šiem tiesību aktiem pabalsta summa nav atkarīga no pabeigto laika posmu ilguma, tad šo summu pieņem par teorētisko summu, kas minēta šajā daļā;

b) šī kompetentā institūcija tad nosaka faktisko pabalsta summu, balstoties uz iepriekšējā daļā minēto teorētisko summu, proporcionāli attiecībai starp to apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmu ilgumu, kas pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās pabeigts saskaņā ar tiesību aktiem, ko piemēro šī institūcija, un kopējo apdrošināšanas un dzīvesvietas laika posmu ilgumu, kas pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās pabeigts saskaņā ar visu attiecīgo dalībvalstu tiesību aktiem.

3. Attiecīgā persona ir tiesīga saņemt no katras dalībvalsts kompetentās iestādes lielāko summu, kas aprēķināta saskaņā ar 1. un 2. punktu, neierobežojot jebkādu noteikumu piemērošanu, kuri attiecas uz samazināšanu, apturēšanu vai atsaukšanu, ko paredz tiesību akti, saskaņā ar kuriem pienākas šis pabalsts.

Šādā gadījumā veicamais salīdzinājums attiecas uz summām, kas noteiktas pēc minēto noteikumu piemērošanas.

[..]”

7 Minētās regulas 47. panta “Papildu noteikumi pabalstu aprēķināšanai” 1. punkta d) apakšpunktā ir minēts:

“Lai aprēķinātu 46. panta 2. punktā minēto teorētisko un proporcionālo summu, piemēro šādus noteikumus:

[..]

d) ja saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem pabalstus aprēķina, ņemot par pamatu algu, iemaksu vai pieaugumu summu, kompetentā institūcija nosaka algas, iemaksas un pieaugumus, kas jāņem vērā attiecībā uz apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmiem, kuri pabeigti saskaņā ar citu dalībvalstu tiesību aktiem, ņemot par pamatu vidējās algas, iemaksas vai pieaugumus, kas reģistrēti attiecībā uz apdrošināšanas laika posmiem, kuri pabeigti saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro;

[..].”

8 Regulas Nr. 1408/71 50. pantā “Piemaksas piešķiršana gadījumā, kad visu saskaņā ar dažādu dalībvalstu tiesību aktiem maksājamo pabalstu kopsumma nesasniedz minimumu, ko noteikuši tās valsts tiesību akti, kurā saņēmējs dzīvo”, ir noteikts šādi:

“Pabalstu saņēmējam, uz kuru attiecas [Regulas Nr. 1408/71 3. nodaļa], tajā valstī, kurā viņš dzīvo un saskaņā ar kuras tiesību aktiem viņam pabalsts pienākas, nevar piešķirt pabalstu, kas ir mazāks par minimālo pabalstu, kurš šajos tiesību aktos paredzēts apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmam, kas vienāds ar visiem apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmiem, kuri ņemti vērā maksājumu veikšanai saskaņā ar iepriekšējiem šīs regulas pantiem. Šīs valsts kompetentā institūcija nepieciešamības gadījumā visu laiku, kamēr viņš dzīvo tās teritorijā, maksā viņam piemaksu, kas vienāda ar starpību starp to pabalstu kopsummu, kas saņemami saskaņā ar [Regulas Nr. 1408/71 3. nodaļu], un minimālā pabalsta summu.”

Zviedrijas tiesības

9 Zviedrijas vispārējās pensiju shēmas vecuma pensijā ietilpst trīs elementi, proti, proporcionālā pensija, papildu pensija un garantētā pamatpensija.

10 Proporcionālā un papildu pensija ir uz ienākumiem balstītas pensijas, ko pensijas saņēmēji ir saņēmuši. Pirmā ir balstīta uz uzkrātajām tiesībām uz pensiju, un uz otro attiecas Zviedrijā līdz 2003. gadam spēkā esošā pensiju shēma, un tā attiecas uz personām, kuras dzimušas 1953. gadā vai agrāk. Šie principā ir uz iemaksām balstīti pabalsti.

11 Savukārt garantētā pamatpensija, kuras mērķis ir to personu aizsardzība, kuru ienākumi ir zemi vai tādu nav vispār, ir uz dzīvesvietu balstīts pabalsts, ko finansē no nodokļu ieņēmumiem. Tā tika ieviesta ar grozījumiem Zviedrijas 90. gadu pensiju shēmā un aizstāj valsts vecuma pensiju.

12 Garantētās pamatpensijas apmērs tiek noteikts atkarībā no citu pensiju apmēra, ko attiecīgā persona saņem. Tā pakāpeniski samazinās, ņemot vērā proporcionālo pensiju, papildu pensiju un citus konkrētus pabalstus.

13 Pamatlietā atbilstošās valsts tiesību normas, kas attiecas uz garantēto pamatpensiju, ir *lagen (1998:702) om garantipension* (Likums Nr. 702:1998 par garantēto pamatpensiju), kas ir aizstāts ar *socialförsäkringsbalken (2010:110)* (2010. gada Sociālās apdrošināšanas likums, turpmāk tekstā – "*SFB*").

14 Saskaņā ar *SFB* 55. nodaļas 8. un 10. pantu garantētā pamatpensija ir pamata sociālās aizsardzības līmenis Zviedrijas vispārīgās vecuma pensijas shēmā. Tā ir atkarīga no apdrošināšanas stāža un var tikt piešķirta tādām personām, kurām nav uz iemaksām balstītas vecuma pensijas vai kuru minētās pensijas apmērs nepārsniedz noteiktu summu.

15 Saskaņā ar *SFB* 67. nodaļas 2. pantu garantēto pamatpensiju var saņemt apdrošinātās personas, kuras ir dzimušas 1938. gadā vai vēlāk, ja šīs personas apdrošināšanas stāžs ir bijis vismaz trīs gadi.

16 *SFB* 67. nodaļas 4. pantā ir noteikts, ka garantēto pamatpensiju sāk maksāt ne agrāk, kā sākot no mēneša, kurā apdrošinātā persona sasniedz 65 gadu vecumu.

17 Tās pašas nodaļas 11. pantā ir precizēts, ka, aprēķinot apdrošināšanas stāžu, tiek ņemts vērā tikai laiks no tā kalendārā gada, kurā pensijas saņēmējs bija sasniedzis 16 gadu vecumu, līdz tam kalendārajam gadam, kurā tas ir sasniedzis 64 gadu vecumu.

18 *SFB* 67. nodaļas 15. pantā ir paredzēts, ka garantētās pamatpensijas aprēķina bāze tiek veidota no vecuma pensijas, kura balstīta uz ienākumiem un uz kuru apdrošinātajai personai ir tiesības par tiem pašiem gadiem.

19 Minētās nodaļas 16. pantā jēdziens "uz ienākumiem balstīta vecuma pensija" tās pašas nodaļas 15. panta izpratnē ir uz ienākumiem balstīta vecuma pensija *SFB* izpratnē pirms konkrētos šī likuma pantos paredzēto atvilkumu piemērošanas, kā arī obligātā vecuma pensija saskaņā ar citu valstu tiesību aktiem, kas nav salīdzināma ar garantēto pamatpensiju *SFB* izpratnē.

20 Bāzes summa, ko izmanto noteiktu sociālo pabalstu aprēķinam, t.sk. garantētajai pamatpensijai, ir definēta *SFB* 2. nodaļas 7. pantā. Šī summa tiek indeksēta, ņemot vērā vispārējo cenu līmeni. Pamatlietā aplūkotajā gadā tā sasniedza SEK 39 400 (aptuveni EUR 4137).

21 Saskaņā ar *SFB* 67. nodaļas 23. pantu laulātām personām, kuru garantētās pamatpensijas aprēķinu bāze nepārsniedz 1,14 no bāzes summas, gada garantētā pamatpensija sasniedz 1,9 no bāzes summas, no tās atņemot aprēķina bāzi.

22 Tās pašas nodaļas 24. pantā ir paredzēts, ka laulātām personām, kuru aprēķinu bāze pārsniedz 1,14 no bāzes summas, gada garantētā pamatpensija sasniedz 0,76 no bāzes summas, to samazinot par 48 % no tās aprēķina bāzes daļas, kas pārsniedz 1,14 no bāzes summas.

23 *SFB* 67. nodaļas 25. pantā ir norādīts, ka personām, kurām apdrošināšanas stāžs nesasniedz 40 gadu apdrošināšanas laikposmu, visas šīs nodaļas 21.–24. pantā norādītās, ar bāzes summu saistītās summas saskaņā ar *prorata* aprēķinu tiek samazinātas tādā apmērā, kas atbilst attiecībai starp apdrošināšanas stāžu un 40 gadiem.

24 *Försäkringskassan* (Sociālās apdrošināšanas aģentūra, Zviedrija) 2007. gada Iekšējos norādījumos Nr. 2 (turpmāk tekstā – "Norādījumi") ir paredzēts, ka *SFB* 67. nodaļas 25. pantā paredzētās garantētās pamatpensijas *prorata* aprēķinā, lai aprēķinātu Regulas Nr. 1408/71 46. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto teorētisko summu, katram citā attiecīgā dalībvalstī sasniegtajam apdrošināšanas laikposmam ir jāpiešķir tā pensijas vērtība, kāda atbilst vidējai Zviedrijā pabeigtu apdrošināšanas laikposmu pensijas vērtībai.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

25 *B. Zaniewicz-Dybeck* ir Polijas pilsone, kas dzimusi 1940. gadā, un 1980. gadā viņa no Polijas pārcēlās uz dzīvi Zviedrijā. Viņa strādāja Polijā 19 gadus, un pēc tam 24 gadus viņa uzturējās Zviedrijā, tur nostrādājot 23 gadus.

26 2005. gadā *B. Zaniewicz-Dybeck* iesniedza pieteikumu par garantētās pamatpensijas piešķiršanu, ko *Försäkringskassan* (Sociālās apdrošināšanas aģentūra) atteica.

27 Lēmumā, kas saistībā ar sūdzību tika pieņemts 2008. gada 1. septembrī, *Försäkringskassan* (Sociālās apdrošināšanas aģentūra) apstiprināja šo atteikumu.

28 Tā kā attiecībā uz *B. Zaniewicz-Dybeck* apdrošināšanas laikposmi vienlaicīgi bija pabeigti gan Zviedrijā, gan Polijā, *Försäkringskassan* (Sociālās apdrošināšanas aģentūra) viņas garantēto pamatpensiju saskaņā ar Regulu Nr. 1408/71 aprēķināja, pirmkārt, saskaņā ar valsts tiesību normām un, otrkārt, saskaņā ar šīs regulas 46. panta 2. punktā paredzēto *prorata* aprēķina principu.

29 Aprēķinādama *B. Zaniewicz-Dybeck* garantēto pamatpensiju saskaņā ar valsts tiesību normām, *Försäkringskassan* (Sociālās apdrošināšanas aģentūra) šīs pensijas aprēķina bāzi saskaņā ar *SFB* 67. nodaļas 25. pantu noteica, pamatojoties uz *prorata* aprēķinu. Tālāk, aprēķinot Regulas Nr. 1408/71 46. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto bāzes summu, tā neņēma vērā vecuma pensiju, kas balstīta uz *B. Zaniewicz-Dybeck* Polijā gūtajiem ienākumiem, bet pensijai, kas balstīta uz viņas Zviedrijā gūtajiem ienākumiem SEK 75 216 (aptuveni EUR 7897) apmērā 24 apdrošināšanas gadu laikā, piešķīra gada vērtību SEK 3134 (aptuveni EUR 329) apmērā, ko iegūst, SEK 75 216 izdalot ar 24, un pēc tam tā šo summu pareizināja ar maksimālo apdrošināšanas laikposmu, proti, 40 gadiem. Šādi tā ieguva fiktīvo pensijas vērtību SEK 125 360 (aptuveni EUR 13 162) apmērā.

30 Ņemot vērā iegūto rezultātu, *Försäkringskassan* (Sociālās apdrošināšanas aģentūra) uzskatīja, ka vecuma pensijas, kas balstītas uz ienākumiem, kuri atbilstoši *SFB* 67. nodaļas 15. pantam ir garantētās pensijas aprēķina bāze, un ko *B. Zaniewicz-Dybeck* saņem, pārsniedz ienākumu slieksni garantētās pamatpensijas piešķiršanai.

31 *B. Zaniewicz-Dybeck* vērsās *Högsta förvaltningsdomstolen* (Augstākā administratīvā tiesa, Zviedrija) pēc tam, kad viņas sūdzība par šo lēmumu tika noraidīta gan *Förvaltningsrätten i Stockholm* (Administratīvā tiesa Stokholmā, Zviedrija), gan vēlāk *Kammarrätten i Stockholm* (Administratīvā apelācijas tiesa Stokholmā, Zviedrija).

32 *B. Zaniewicz-Dybeck* norāda, ka garantētās pamatpensijas teorētiskā summa būtu jāaprēķina saskaņā ar Regulu Nr. 1408/71, nepiemērojot ne šīs regulas 47. panta 1. punkta d) apakšpunktu, jo garantētā pamatpensija ir balstīta tikai un vienīgi uz kopējo apdrošināšanas laikposmu ilgumu, atskaitot uz Zviedrijā gūtajiem ienākumiem balstīto pensiju, ne arī Norādījumus, jo tie esot nelabvēlīgi migrējošajiem darba ņēmējiem, kuri saņem pensiju, kas balstīta uz citā dalībvalstī gūtiem neliela apmēra ienākumiem.

33 Pensiju dienesta – kas ar 2010. gada 1. janvāri aizstāja Sociālās apdrošināšanas aģentūru – skatījumā, citā dalībvalstī, nevis Zviedrijas Karalistē pabeigtie apdrošināšanas laikposmi dot tiesības uz pensiju no šīs citas dalībvalsts. Taču, tā kā garantētajai pamatpensijai ir papildraksturs, to aprēķināt, nepiemērojot Regulas Nr. 1408/71 47. panta 1. punkta d) apakšpunktu, nozīmētu izmaksāt pārmērīgu kompensāciju pensijas saņēmējam, kuram apdrošināšanas laikposmi ir pabeigti citā dalībvalstī, nevis Zviedrijas Karalistē. Faktiski, ja apdrošināšanas laikposmiem, kas pabeigti citā dalībvalstī, nevis Zviedrijas Karalistē, netiek piešķirta vidējās pensijas vērtība, tad šiem laikposmiem tiktu piešķirta zemāka vērtība nekā tiem pašiem atbilstošajiem pabeigtajiem laikposmiem Zviedrijas Karalistē.

34 Iesniedzējtiesa vērš uzmanību uz to, ka, ja kompetentā iestāde, proti, Sociālās apdrošināšanas aģentūra vai Pensiju dienests garantēto pamatpensiju aprēķina saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 46. panta 2. punkta a) apakšpunktu, tā katram citā dalībvalstī, nevis Zviedrijā darba ņēmēja pabeigtam apdrošināšanas laikposmam piešķir fiktīvu pensijas vērtību, kura atbilst vidējai Zviedrijas Karalistē pabeigtu apdrošināšanas laikposmu pensijas vērtībai, kas tiek atskaitīti no garantētās pamatpensijas neatkarīgi no tā, vai pensijas saņēmējs šai laikposmā ir vai nav strādājis. Faktiski, ja pensijas saņēmējs minētajā laikposmā ir strādājis un līdz ar to ieguvis tiesības uz pensiju, kas ir augstāka par kompetentās iestādes aprēķināto fiktīvo pensijas vērtību, tas tam būtu izdevīgi. Savukārt, ja pensijas saņēmējs citā dalībvalstī nav strādājis un līdz ar to ieguvis tiesības uz pensiju, kas ir zemāka par kompetentās iestādes aprēķināto fiktīvo pensijas vērtību, tas tam nebūtu izdevīgi.

35 Ņemot vērā šos elementus, iesniedzējtiesa uzskata, ka nav skaidrības par veidu, kādā garantētā pamatpensija ir jāaprēķina. Tā it īpaši jautā, vai šādas pensijas aprēķinos ir jāpiemēro Regulas Nr. 1408/71 46. panta 2. punkts un 47. panta 1. punkta d) apakšpunkts, un apstiprinošas atbildes gadījumā, vai saskaņā ar šīm tiesību normām ir iespējams šādas pensijas aprēķinu bāzes noteikšanas nolūkā piešķirt citā Savienības dalībvalstī, nevis Zviedrijas Karalistē pabeigtajiem apdrošināšanas laikposmiem fiktīvu pensijas vērtību, kas atbilst vidējai Zviedrijā pabeigtu apdrošināšanas laikposmu vērtībai. Noliedzošas atbildes gadījumā iesniedzējtiesa jautā, vai garantētās pamatpensijas aprēķināšanas nolūkā ir jāņem vērā vecuma pensijas, ko pensijas saņēmējs saņem citās dalībvalstīs.

36 Šādos apstākļos *Högsta förvaltningsdomstolen* (Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Regulas Nr. 1408/71 47. panta 1. punkta d) apakšpunkta noteikumi nozīmē, ka citā Savienības dalībvalstī pabeigtajiem apdrošināšanas laikposmiem Zviedrijas garantētās pamatpensijas aprēķinos var tikt piešķirta pensijas vērtība, kas atbilst vidējai Zviedrijas apdrošināšanas laikposmu vērtībai, kompetentajai iestādei pielietojot *prorata* aprēķinu saskaņā ar šīs regulas 46. panta 2. punktu?

2) Vai, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, kompetentā iestāde savā tiesību uz garantēto pamatpensiju aprēķinā var ņemt vērā pensijas ienākumus, ko apdrošinātā persona gūst citā Savienības dalībvalstī, nenonākot pretrunā Regulas Nr. 1408/71 noteikumiem?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

37 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regula Nr. 1408/71 ir jāinterpretē tādējādi, ka, dalībvalsts iestādei aprēķinot tādu pabalstu kā pamatlietā aplūkotā garantētā pamatpensija, ir jāpiemēro šīs regulas 46. panta 2. punktā paredzētā *prorata* aprēķina metode un saskaņā ar minētās regulas 47. panta 1. punkta d) apakšpunktu pensijas saņēmēja citā dalībvalstī pabeigtajiem apdrošināšanas laikposmiem ir jāpiešķir fiktīva vidējā vērtība.

38 Lai iesniedzējtiesai sniegtu lietderīgu atbildi, vispirms ir jāuzsver, ka ar Regulu Nr. 1408/71 nav izveidota kopēja sociālā nodrošinājuma sistēma, bet gan tiek ļauts pastāvēt dažādām valstu sistēmām, un tās vienīgais mērķis ir nodrošināt šo sistēmu koordinēšanu. Tādējādi saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dalībvalstis saglabā kompetenci savu sociālā nodrošinājuma sistēmu veidošanā (skat. it īpaši spriedumu, 2013. gada 21. februāris, *Salgado González*, C-282/11, EU:C:2013:86, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

39 Līdz ar to, tā kā Savienības līmenī saskaņošanas nav, katras dalībvalsts likumdevējam tostarp ir jādefinē nosacījumi, kas rada tiesības uz pabalstiem (spriedums, 2013. gada 21. februāris, *Salgado González*, C-282/11, EU:C:2013:86, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

40 Īstenojot šo kompetenci, dalībvalstīm tostarp ir jāievēro Savienības tiesības un it īpaši LESD tiesību normas, kuras attiecas uz katra Savienības pilsoņa brīvību pārvietoties un uzturēties Savienības dalībvalstīs (spriedums, 2013. gada 21. februāris, *Salgado González*, C-282/11, EU:C:2013:86, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

41 Šai sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 45. pantu, ja kādas dalībvalsts tiesību akti nosaka, ka tiesību uz pabalstiem iegūšana, saglabāšana vai atgūšana ir atkarīga no apdrošināšanas laikposmu pabeigšanas, tad šīs dalībvalsts kompetentā iestāde ņem vērā tādus apdrošināšanas laikposmus, kas ir pabeigti saskaņā jebkuras dalībvalsts tiesību aktiem, it kā tie būtu pabeigti apdrošināšanas laikposmi atbilstoši tiem tiesību aktiem, ko iestāde piemēro. Citiem vārdiem, dažādās dalībvalstīs pabeigtie apdrošināšanas laikposmi ir jāsummē.

42 Šādā gadījumā Regulas Nr. 1408/71 46. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka kompetentā iestāde aprēķina teorētisko summu pabalstam, uz kuru pensijas saņēmējam ir tiesības tā, it kā visi darba periodi, kurus viņš ir pabeidzis dažādās dalībvalstīs, būtu bijuši kompetentās iestādes dalībvalstī. Tālāk kompetentā iestāde saskaņā ar tā paša panta 2. punkta b) apakšpunktu nosaka faktisko pabalsta summu, pamatojoties uz apdrošināšanas laikposmu un/vai dzīvesvietas ilguma kompetentās iestādes dalībvalstī teorētisko summu *prorata* attiecībā pret kopējo apdrošināšanas un/vai dzīvesvietas laikposmu ilgumu, kas pabeigti visās attiecīgajās dalībvalstīs. Tā ir *prorata* aprēķina metode.

43 Regulas Nr. 1408/71 47 pantā ir paredzēti papildu noteikumi šīs regulas 46. panta 2. punktā minētās panta teorētiskās un *prorata* summas aprēķināšanai. Proti, minētās regulas 47. panta 1. punkta d) apakšpunktā ir precizēts, ka, ja saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem pabalstus aprēķina, par pamatu ņemot algu, iemaksu vai pieaugumu summu, kompetentā institūcija nosaka algas, iemaksas un pieaugumus, kas jāņem vērā attiecībā uz apdrošināšanas vai dzīvesvietas laikposmiem, kuri pabeigti saskaņā ar citu dalībvalstu tiesību aktiem, ņemot par pamatu vidējās algas, iemaksas vai pieaugumus, kas reģistrēti attiecībā uz apdrošināšanas laikposmiem, kuri pabeigti saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro.

44 Šajā gadījumā jānorāda, ka tiesas sēdes laikā Zviedrijas valdība pati atzina, ka garantētās pamatpensijas mērķis ir nodrošināt tās saņēmējiem saprātīgu dzīves līmeni, garantējot minimālos ienākumus, kas pārsniedz summu, kura tiem tiktu piešķirta, ja tie saņemtu tikai uz ienākumiem balstītu vecuma pensiju, ja tā savukārt izrādītos ārkārtīgi maza vai līdzinātos nullei. Tādējādi garantētā pamatpensija ir pamata sociālās aizsardzības līmenis Zviedrijas vispārīgās vecuma pensijas shēmas ietvaros.

45 Šai sakarā 1981. gada 17. decembra sprieduma *Browning* (22/81, EU:C:1981:316) 15. punktā Tiesa jau ir nospriedusi, ka par "minimālo pabalstu" Regulas Nr. 1408/71 50. panta izpratnē var būt runa tad, ja dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktos ir ietverta īpaša garantija, kuras mērķis ir nodrošināt sociālā nodrošinājuma pabalstu saņēmējiem minimālos ienākumus, kas pārsniedz to pabalstu līmeni, uz kuriem tie varētu pretendēt atkarībā no to apdrošināšanas laikposmiem un to iemaksām.

46 Tādējādi, ņemot vērā garantētās pamatpensijas mērķi, kā tas aprakstīts šī sprieduma 44. punktā, šķiet, ka pamatlietā aplūkotā garantētā pamatpensija ir minimālais pabalsts, uz ko attiecas Regulas Nr. 1408/71 50. pants.

47 Kā to savu secinājumu 47. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, tā kā Regulā Nr. 1408/71 netiek prasīts, lai dalībvalstis paredzētu minimālus pabalstus, un tādējādi visos tiesiskajos regulējumos nav obligāti paredzēts šāda veida pabalsts, ar šīs regulas 46. panta 2. punktu netiek izvirzīta prasība par obligātiem un detalizētiem noteikumiem šāda pabalsta aprēķināšanai.

48 Tādējādi tiesības saņemt tādu minimālo pabalstu kā pamatlietā aplūkotā garantētā pamatpensija ir jāizvērtē nevis, pamatojoties uz Regulas Nr. 1408/71 46. panta 2. punktu vai 47. panta 1. punkta d) apakšpunktu, bet gan saskaņā ar šīs regulas 50. pantā ietvertajiem īpašajiem noteikumiem un atbilstošo valsts tiesisko regulējumu.

49 Taču no šī sprieduma 29. punktā izklāstītajiem pamatlietas apstākļiem izriet, ka, lai aprēķinātu *B. Zaniewicz-Dybeck* tiesības uz garantēto pamatpensiju, kompetentā iestāde, pirmkārt, saskaņā ar *SFB* 67. nodaļas 25. pantu pensijas saņēmējas proporcionālai pensijai un papildu pensijai, kas ir garantētās pamatpensijas aprēķinu bāze, piemēroja *prorata* aprēķina metodi, kura – kā to savu secinājumu 45. un 46. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts – ir līdzīga Regulas Nr. 1408/71 46. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētajai. Otrkārt, minētā 46. panta 2. punktā paredzētajos *prorata* aprēķinos kompetentā iestāde saskaņā ar Norādījumiem neņēma vērā vecuma pensiju, ko *B. Zaniewicz-Dybeck* saņēma Polijā, bet – kā tas paredzēts Regulas Nr. 1408/71 47. panta 1. punkta d) apakšpunktā – piešķīra pensijai, kas balstīta uz pensijas saņēmējas Zviedrijā gūtajiem ienākumiem, gada vērtību, pēc tam šo summu reizinot ar maksimālo apdrošināšanas laikposmu, proti, 40 gadiem. No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka iegūtais rezultāts, piemērojot iepriekš aprakstīto aprēķina metodi, pārsniedz ienākumu slieksni garantētās pamatpensijas piešķiršanai.

50 Kā izriet no šī sprieduma 48. punkta – šāda ar Regulas Nr. 1408/71 46. panta 2. punktu un 47. panta 1. punkta d) apakšpunktu pamatota aprēķina metode nav pieņemama tāda minimālā pabalsta kā pamatlietā aplūkotā garantētā pamatpensija aprēķinos.

51 Kompetentās iestādes ziņā ir garantēto pensiju aprēķināt saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 50. panta noteikumiem kopsakarā ar valsts tiesisko regulējumu, neņemot vērā *SFB* 67. nodaļas 25. pantu un Norādījumus.

52 Tādējādi uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regula Nr. 1408/71 ir jāinterpretē tādējādi, ka kompetentai dalībvalsts iestādei, aprēķinot tādu minimālo pabalstu kā pamatlietā aplūkotā garantētā pamatpensija, nav jāpiemēro nedz minētās regulas 46. panta 2. punkts, nedz 47. panta 1. punkta d) apakšpunkts. Šāds pabalsts ir jāaprēķina saskaņā ar tās pašas regulas 50. panta noteikumiem kopsakarā ar valsts tiesisko regulējumu, nevis piemērojot valsts tiesību normas, kas aplūkotas pamatlietā, par *prorata* aprēķinu.

Par otro jautājumu

53 Uzdodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regula Nr. 1408/71 ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā paredzēts, ka dalībvalsts iestādei, aprēķinot tādu pabalstu kā pamatlietā aplūkotā garantētā pamatpensija, ir jāņem vērā visas vecuma pensijas, ko pensijas saņēmējs faktiski saņem vienā vai vairākās citās dalībvalstīs.

54 Jāuzsver, kā tas izriet no atbildes uz pirmo jautājumu, ka tāds minimālais pabalsts kā pamatlietā aplūkotā garantētā pamatpensija ir jāaprēķina saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 50. pantu un atbilstošo valsts tiesisko regulējumu.

55 Taču no *SFB* ietvertajām valsts tiesību normām par garantēto pamatpensiju, kas it īpaši citētas šī sprieduma 19. punktā, izriet, ka obligātās vecuma pensijas saskaņā ar citu dalībvalstu tiesiskiem regulējumiem, kuras nav pielīdzināmas garantētajai pamatpensijai, ir ietvertas šīs pensijas aprēķina bāzē. Tādējādi šķiet, ka saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestādei, aprēķinot garantēto pamatpensiju, ir jāņem vērā vecuma pensijas, ko pensijas saņēmējs ir saņēmis citās dalībvalstīs.

56 Šajos apstākļos ir jānosaka, vai ar Regulu Nr. 1408/71 un it īpaši tās 50. pantu netiek pieļauts dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts, ka, aprēķinot tādu minimālo pabalstu kā pamatlietā aplūkotā pamatpensija, kompetentajai iestādei ir jāņem vērā vecuma pensija, ko pensijas saņēmējs saņem citā dalībvalstī.

57 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Regulas Nr. 1408/71 50. pants attiecas uz gadījumiem, kuros darba ņēmēju karjeras saskaņā ar dalībvalstu tiesību aktiem, kam tie bijuši pakļauti, ir bijušas salīdzinoši īsas, tādējādi, ka kopējā pabalstu summa, kura jāizmaksā šajās valstīs, nenodrošina normālu dzīves līmeni (spriedumi, 1977. gada 30. novembris, *Torri*, 64/77, EU:C:1977:197, 5. punkts, un 1981. gada 17. decembris, *Browning*, 22/81, EU:C:1981:316, 12. punkts).

58 Nolūkā izlīdzināt šo situāciju šajā 50. pantā ir noteikts, ka, ja dzīvesvietas valsts tiesību aktos ir paredzēts minimālais pabalsts, tad pabalsts, kas šai valstij ir jāizmaksā, tiek palielināts ar piemaksu, kura ir vienāda ar starpību starp to pabalstu kopsummu, kas saņemami no dažādām valstīm, kuru tiesību aktiem darba ņēmējs ir bijis pakļauts, un šo minimālā pabalsta summu (spriedums, 1977. gada 30. novembris, *Torri*, 64/77, EU:C:1977:197, 6. punkts).

59 No tā izriet – kā to savu secinājumu 59. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts –, ka, aprēķinot tādu minimālo pabalstu kā pamatlietā aplūkotā pamatpensija, Regulas Nr. 1408/71 50. pantā īpaši ir paredzēts ņemt vērā to vecuma pensiju, ko pensijas saņēmējs faktiski saņem citā dalībvalstī.

60 Līdz ar to uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Regula Nr. 1408/71 un it īpaši minētās regulas 50. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauts dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts, ka dalībvalsts iestādei, aprēķinot tādu minimālo pabalstu kā pamatlietā aplūkotā garantētā pamatpensija, ir jāņem vērā visas vecuma pensijas, ko pensijas saņēmējs faktiski saņem vienā vai vairākās citās dalībvalstīs.

Par tiesāšanās izdevumiem

61 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

1) **Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97, kas savukārt grozīta ar Padomes 1998. gada 29. jūnija Regulu (EK) Nr. 1606/98, ir jāinterpretē tādējādi, ka kompetentajai dalībvalsts iestādei, aprēķinot tādu minimālo pabalstu kā pamatlietā aplūkotā garantētā pamatpensija, nav jāpiemēro nedz minētās regulas 46. panta 2. punkts, nedz 47. panta 1. punkta d) apakšpunkts. Šāds pabalsts ir jāaprēķina saskaņā ar tās pašas regulas 50. panta noteikumiem kopsakarā ar valsts tiesisko regulējumu, nevis piemērojot valsts tiesību normas, kas aplūkotas pamatlietā, par *prorata* aprēķinu;**

2) **Regula Nr. 1408/71 versijā, kas grozīta un atjaunināta ar Regulu Nr. 118/97, kas savukārt grozīta ar Regulu Nr. 1606/98, un it īpaši šīs minētās regulas 50. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauts dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts, ka dalībvalsts iestādei, aprēķinot tādu minimālo pabalstu kā pamatlietā aplūkotā garantētā pamatpensija, ir jāņem vērā visas vecuma pensijas, ko pensijas saņēmējs faktiski saņem vienā vai vairākās citās dalībvalstīs.**

[Paraksti]